

Braille-írás

A Braille-írás vagy Braille-ABC (ejtése: brej, bréj, bráj, forrásonként eltérő) egy speciális technikát alkalmazó ábécé, amelyet a francia Louis Braille talált ki 1821-ben a vak emberek számára. Segítségével lehetővé vált a vakok számára is az írás és olvasás elsajátítása.

Története

A módszer alapjául egy olyan kommunikációs módszer szolgál, melyet Charles Barbier fejlesztett ki, válaszul Napóleon azon igényére, hogy a katonái csendben és fény nélkül is tudjanak kommunikálni éjszaka. Ez volt az „éjszakai írás”. Ez a módszer túl bonyolult volt a katonák számára, ezért a hadsereg visszautasította. 1821-ben felkereste a párizsi Vakok Intézetét, ahol találkozott Braille-jel.

Braille-karakter

Minden egyes Braille-karakter hat pontból áll, téglalap alakban elrendezve, két oszlopban. A pozíciók bármelyikén lehet pont, mely által összesen $2*2*2*2*2*2=64$ variáció lehetséges. Az egyértelműség kedvéért egy adott variációt az alapján neveznek el, hogy melyik pozícióban van pont. A pontokat balról jobbra és felülről lefelé haladva növekvően számozzák, vagyis a bal oldali oszlopban a legfelső pont az 1, a legalsó a 3, a jobb oldaliban pedig a legfelső a 4, a legalsó a 6. A központoszási karakterek szintén így jelennek meg.

A Braille-szöveg átírása

A Braille-karakterek sokkal nagyobbak, mint a nyomtatott betűk, sztenderd méretűek, azaz nem kicsinyíthető, nem nagyítható. A szükséges hely csökkentéséért és az olvasási sebesség növeléséért nyelvi tömörítő rendszert használnak. Mint sok más nyelvi módszer, ez is szokások és gyakorlatok komplex rendszerét jelenti. Magyarországon létezik ugyan rövidírás, de a mindennapi gyakorlatban csak néhány rövidítést használnak a könyvekben, kiadványokban vagy a teljes átírást használják. A Braille-átíráshoz nagy gyakorlat szükséges.

Kódolás

Minden nyelv saját Braille írással rendelkezik, ami kezdve kis módosításoktól (például angol, francia, német) akár teljes átszervezésig (kínai, japán) eltérhet az eredeti formától, hogy kielégítse a nyelv igényeit. Külön Braille írás van a magyar nyelvhez is.